

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 3. 1957, sp. zn. 1 Tz 20/57

Číslo: 35/1957

Právní věta:

Při posuzování otázky odpovědnosti za jízdu vlaků, zejména však drobných vozidel železničních (na př. motorových vozíků) ve stanici musí soud zjišťovat, zda vedle dopravních předpisů (D-2) neobsahují ustanovení o tom staniční předpisy vydané pro tu nebo onu železniční stanici.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 07.03.1957

Spisová značka: 1 Tz 20/57

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Odpovědnost trestní, Železnice

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný byl žalován pro trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 222 odst. 1 tr. zák. proto, že v železniční stanici v H jako signalista nepostavil jízdní cestu pro motorový vozík, ačkoli k tomu dostal rozkaz výpravčího, čímž zavinil vykolejení tohoto vozíku a těžké zranění zaměstnance jedoucího na vozíku.

Lidový soud v Ústí nad Labem rozsudkem z 15. 8. 1956 zprostil obviněného podle § 162 písm. a) tr. ř. (1950) žaloby. Lidový soud zjistil, že obviněný sice přijal telefonický příkaz výpravčího k postavení jízdní dráhy pro motorový vozík, že však neohlásil výpravčímu provedení daného rozkazu. Jestliže přesto výpravčí dal rozkaz k odjezdu vozíku, aniž vyčkal hlášení obviněného, že výměna je správně postavena, zavinil podle závěru lidového soudu nehodu, k níž došlo, výpravčí a ne obviněný. Tento rozsudek se stal pravomocným.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu zrušil rozsudek lidového soudu a tomuto soudu uložil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Předseda nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že lidový soud rozhodl, aniž měl skutkový stav zcela objasněný, čímž porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. 1950.

Stížnosti pro porušení zákona je v podstatě přisvědčiti.

K těžké újmě na zdraví zaměstnance jedoucího na motorovém vozíku došlo při přejíždění motorového vozíku z koleje č. 4 na kolej č. 1, poněvadž výměna, která měla bezpečnou cestu umožnit, nebyla postavena, takže motorový vozík vykolejil. Výměnu měl postavit obviněný na příkaz výpravčího. Výpravčí jako svědek uvádí, že obviněnému dal k postavení cesty pro motorový vozík telefonický příkaz, a že obviněný přijetí příkazu telefonicky potvrdil. Totéž v podstatě potvrdil další svědek, který – jak uvádí – telefonický rozhovor výpravčího a obviněného vyslechl. Obviněný však popřel, že takový příkaz obdržel a že jeho přijetí výpravčímu ihned potvrdil.

Při zkoumání otázky zavinění u obviněného však vycházel lidový soud z názoru, že pro bezpečnost jízdy na železnici je nutné, aby vždy signalista ohlásil provedení daného rozkazu a že teprve pak může být dán rozkaz k odjezdu vozidla. Byl-li dán dříve, nezodpovídá za následky tím vzniklé signalista. Proto se omezil soud jen na zjištění, zda výpravčí postupoval tímto způsobem, a když zjistil, že dal příkaz k odjezdu motorového vozíku, aniž vyčkal hlášení obviněného, že výměna je správně postavena, došel k závěru, že vyšinutí vozíku a tudíž i těžkou újmu na zdraví poškozeného obviněný nezavinil.

Jízdu vlaků i jízdu drobných vozidel upravují dopravní předpisy D-2. V souzeném případě šlo o jízdu motorového vozíku, tedy drobného vozidla. Dopravní předpisy nemají ustanovení, které by nařizovalo výpravčímu, že musí počkat s odjezdem drobného vozidla do okamžiku, kdy mu signalista ohlásí správnou polohu výměny pro stanovenou cestu. V této části dopravních předpisů (§ 788) je jen stanoveno, že „výpravčí je povinen zpravit výhybkáře, z které koleje a v kterou dobu drobné vozidlo odjede. Odjíždí-li drobné vozidlo v jinou opodobu, než bylo výhybkáři oznámeno, nebo nebyla-li mu jízda vůbec oznámena, je výhybkář povinen vozidlo zastavit“.

Podrobnější úpravu obsahují dopravní předpisy jen pokud jde o přípravu vlakové cesty. I tu však (§ 407) je nutno zjistit, zda za přezkoušení toho, je-li vlaková cesta volná (včetně přezkoušení správné polohy výměn), je odpovědný výpravčí sám nebo v určených obvodech také jiní zaměstnanci. Tato odpovědnost je určena ve staničních řádech, které v těch případech, kde za volnost vlakové cesty odpovídá více zaměstnanců včetně výpravčího, stanoví přesný způsob zjišťování volnosti vlakové cesty.

Založil-li tudíž lidový soud svůj zprošťující výrok ohledně obviněného na názoru, že výpravčí neměl dávat rozkaz k odjezdu motorového vozíku, dokud mu nebylo obviněným hlášeno, že výměna je správně postavena, rozhodl na základě nedostatečně objasněného skutkového stavu, zejména pokud jde o otázku, zda v předmětné stanici se přezkoumává volnost cesty drobného vozidla stejně jako u jízdy vlaků, po případě jakým způsobem se přezkoumává a v kladném případě, zda za přezkoumání byl odpovědný výlučně výpravčí, či byl-li spoluodpovědný za to i obviněný.

Poněvadž lidový soud takto nepostupoval, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. 1950 ve prospěch obviněného a bude proto nutno rozsudek lidového soudu v této části zrušit a nařídít mu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Při novém projednání věci bude třeba znovu pečlivě zjistit, zda obviněnému byl dán výpravčím příkaz k postavení cesty pro motorový vozík, zvláště když obviněný popírá, že mu takový příkaz byl dán, a když uvádí, že ani o příjezdu vozíku do stanice nic nevěděl, jinak že by se o jeho cestu sám zajímal, a když konečně namítal, že takové závady ve výkonu služby výpravčího se projevují často. Prověření tohoto tvrzení obviněného má význam pro posouzení věrohodnosti výpovědi výpravčího.

Vzhledem k výslovnému znění § 788 dopravních předpisů D-2, že má výpravčí zpravit výhybkáře, „v kterou dobu drobné vozidlo odjede“ a vzhledem k § 8 těchto předpisů, že rozkazy v dopravní službě

musí být stručné a jasné, bude nutno zjistit, zda výpravčí v rozkazu obviněnému udal také dobu odjezdu vozíku. Pro posouzení věrohodnosti dalšího svědka usvědčujícího obviněného není třeba, jak má za to stížnost pro porušení zákona, zkoumat technickou možnost současného poslechu a hovoru obou signalistů s výpravčím, poněvadž při selektorovém telefonickém zařízení je tato možnost nepochybná.

Zjistí-li lidový soud, že výpravčí dal obviněnému příslušný rozkaz k postavení cesty pro motorový vozík, že tento rozkaz odpovídal § 788 dopravních předpisů a byl jasný a že obviněný tento příkaz převzal a porozuměl mu, bude nutno, aby zjišťoval dále ze staničního řádu, zda a jak se prověřuje a zajišťuje volnost cesty pro drobné vozidlo ve stanici v H a kdo za zajištění volnosti cesty odpovídá. Dále bude třeba zjistit, po případě znalcem z oboru železniční dopravy, zda při zajištění volnosti cesty pro motorový vozík měla nějaký rozhodující význam ta okolnost, že obviněnému s jeho stanoviště bránil ve výhledu do stanice, a sice na kolej č. 4 a 2 po případě i na výměnu č. 21, nákladní vlak stojící na koleji č. 1.

Teprve na základě zjištění v uvedeném směru bude lze posoudit, zda obviněný výsledek uvedený v § 222 odst. 1 tr. zák. zavinil z vědomé nebo nevědomé nedbalosti, či zda za něj není trestně odpovědný.